

۲۰۲۳/۰۴/۰۱

محمد بشیر دودیال / مختصات افغانستان / محققین و مؤلفین

د افغانستان په لوی قاموس کې د عبدالروف بېنوا پېژندنه

د هېواد نامتو او بريالی ديپلومات، ليکوال او شاعر؛ عبدالروف بېنوا د ۱۲۹۲ ل. د وري د مياشتې په لومړۍ نيټه (= د اگست ۲۳ مه، ۱۹۱۳ م.) دهغه مهال د کندهار په پخواني ښار کې مبارکې خرقې ته نږدې د "سيد حسن کوڅه" کې پېوه منوره کورنۍ کې نړۍ ته سترگې پرانيستي او ماشومتوب يې همالته تير کړ. د عبدالروف بېنوا پلار مفتي عبدالله ۳۳ کاله دکندهار ښار په محکمه کې مفتي و. نیکهې ملا عبدالحق اخوند هم په کندهار کې يوه مشهوره او پېژندل شوې څيره وه چې په (استاد گل) باندې مشهور و. عبدالحق اخوند د ۸۵ کالو په عمر وفات او د کندهار د عيدگاه سويل اړخ ته دفن شوی دی. نوموړي ډير علمي آثار ليکلي و چې دځينو نومونه يې دا دي: د کشف البخاری، د قرآن عظيم الشان د څوارلسو سپارو ه تفسير، پر اوقافو باندې يوه رساله او سلم العلوم. د ارواښاد بېنوا، مشر ورور، مولانا عبدالکريم حقاني ددیني علومو نامتو استاد و چې ۵۳ آثار يې دهغه وخت مروجو علومو کې تاليف کړي وو.

عبدالروف بېنوا په پورته توگه د يوې فاضلې او علمي کورنۍ په غېږ کې وروزل شو، د خپلو منورو مشرانو او استادانو تر نظر لاندې يې لومړنۍ تعليمات په خصوصي ډول زده کړل. بېنوا په ۱۳۱۸ ل. کال چې ۲۶ کلن و، رسمي مأموريت باندې پيل وکړ. ډېر کلونه يې په بيلابيلو ادارو کې رسمي چارې پرمخ بوتلې لکه؛ مدير، د پوهنتون استاد، رئيس، مشاور، معين، وزير، د شورا وکیل، د افغانستان د علومو د اکاډمۍ غړی او سفير. په خپلو ادبي او اداري چارو کې څو ځله د جوايزو او ستاينليکونو وړونکی شوی و، لکه؛ د سرو زرو (مينه پال) لومړی درجه مډال (۱۳۴۲ ل. کال کې)، د ستوري نښان دوهمه درجه مډال (۱۳۳۷ ل.) او نورو بيلابيلو کلونو کې د ادبي آثارو جوايز. خو بېنوا د دغو معنوي شتو سره سره له مادي پلوه بېنوا خوشحاله و. تواضع او بشر دوستي يې ځانگړتيا وه او هيڅ ډول تعصبات (منطقوي، نژادي، قومي او ژبني) يې نه لرل. برسېره پر دې چې گڼ شمير اداري چارو کې بوخت و، ډير معتبر ادبي او څيړنيز آثار يې هم ليکلي وو. د ده رسمي دندې په لاندې توگه دي:

د کابل د ادبي ټولنې غړی : مرغومی، ۱۳۱۸ ل. = د ۱۹۳۹ جنوري م.
د ادبياتو او بشري پوهنو د پوهنځي استاد، ۱۳۱۹-۱۳۱۸ ل. = ۱۹۴۰-۱۹۳۹ م.
د صحافت د مديريت مرستيال او ورپسې پښتو ټولنه کې د صحافت مدير : لړم، ۱۳۱۹ ل. = ۱۹۴۱ م.
د کابل: مجلې مدير، چنگاښ ۱۳۲۰ ل. = ۱۹۴۱ م.
د پښتو ټولنې مرستيال، تله، ۱۳۲۳ ل. = ۱۹۴۴ م.
د پښتو ټولنې لوی مدير : زمري، ۱۳۲۵ ل. = ۱۹۴۶ م.
د افغانستان د تاريخ ټولنې غړی، وری، ۱۳۳۰ ل. = ۱۹۵۱ م.
د مطبوعاتو د رياست د کورنيو خپرونو لوی: تله، ۱۳۳۱ ل. = ۱۹۵۲ م.

په ډيلي کې افغانی مطبوعاتی اتشه : کب، ۱۳۳۱ ش. = ۱۹۵۳ م. د کابل راډيو رئيس : ثور، ۱۳۳۵ ل. = ۱۹۵۶ م. د افغان - هند: دوستی د ټولنې غړی، دلو، ۱۳۳۶ ل. = ۱۹۵۸ م. د افغان - شوروی د دوستی د ټولنې غړی : دلو ۱۳۳۹ ش. = ۱۹۶۱ م. په قاهره کې د افغانی سفارت د اطلاعاتو ادارې آمر : ثور، ۱۳۴۲ ل. = ۱۹۶۳ م. د افغانستان د راډيو رئيس (دوهم ځل) دلو، ۱۳۴۴ ش. = ۱۹۶۵ م. د قبایلو د مستقل ریاست رییس : سرطان، ۱۳۴۵ ل. = ۱۹۶۶ م. د اطلاعاتو او کلتور وزیر : جوزا، ۱۳۴۶ ل. = ۱۹۶۷ م. په ولسی جرگه کې د موسی کلا دخلکو وکیل، ۱۳۴۸-۱۳۵۲ ل. = ۱۹۷۴-۱۹۶۹ م. د پښتو دنړیوالو څېړنود مرکز اجیر غړی/ د افغانستان د علومو اکاډمی : کب، ۱۳۵۷ ل. = ۱۹۷۹ م. فوق رتبه بست کې د صدارت مشاور : دلو، ۱۳۵۸ ل. = ۱۹۸۰ م. د لیبیا په طرابلس کې د افغانستان لوی سفیر او فوق العاده استازی : زمري، ۱۳۵۹ ل. = ۱۹۸۰ م. لکه څرنګه چې وویل شول، عبدالروف بینوا په ۱۳۱۸ ل. کال کې د کابل د ادبي ټولنې غړی شو، وروسته بیا د ادبیاتو او بشري پوهنو د جدیدالتأسیس پوهنځی د استاد په توګه وګومارل شو. په دې ډول سره هغه د ده په خپله وینا؛ " د څه لیکونکو او ذهني کارپګرانو" په ډله کې ورګډ شو. له دغې نيتي وروسته ټی تر شپیتو زیات کتابونه او رسالې په پښتو او دری/پارسی ژبو ولیکلې. دا آثار د افغانستان د علومو اکاډمی، د کابل د ادبي ټولنې، د مطبوعاتو د مستقل ریاست او پښتو ټولنې له خوا نشر شول. د اروا بناد بېنوا ځینی آثار وروسته بیا په نورو بیلابیلو ژبو وژباړل شول، او په هر یوه تبصره او تشریحات و شول اود ستاینې وړ وګرځیدل. په دې ډله کې د شوروی اتحاد دوو څیړونکو لیکوالو؛ میرمن ګراسیمو او فقید شکر الله عارف تاجکستانی خپل د زده کړو تخصصی - ادبی سندونه د استاد بینوا د آثارو په ترجمه او تشریح سره ترلاسه کړل. د بینوا په آثارو کې په روسی ژبه د دهو اثر چې " دهېواد پالني غورځنگ " نومېږي، په ماسکو کې د دمیرمن ای.اس. ګراسیمو" له خوا چاپ شو. همدارنګه د "پرشانه افکار" کتاب یې هم په روسی نظم ترجمه شوی دی. د "لنډی" تر عنوان لاندې کتاب یې د نصرالله مبشر طرازی په قلم په عربی ترجمه او د "الشعر" په مجله کې په قاهره کې د "من الادب الشعبي الافغانی" په نوم وژباړل شو او بیا چاپ شوی دی. د اروا بناد بینوا یو شعر د "زړه متروکه" تر نامه لاندې د مشهور چکوسلواکی لیکوال او څیړونکي، داکتر "برژی پیچکاه" له خوا په چکی ژبه ژباړل شوی او د Prace په ورځپاڼه کې خپور شوی و. د "کیسې او نکلونه" په نوم اثر یې د فقید اسلانوف له خوا په ماسکو کې چاپ شوی دی. د استاد بینوا ځینی آثار په آلمانی ژبه هم د "افغانستان" په مجله کې معرفي او خپاره شوي دي.

د اروا بناد عبدالرؤف بینوا خپاره شوي آثار په لاندې ډول دي:

- پښتو کلی : د پښتو ژبي زده کوونو ته درسی کتاب دی. په ۱۳۲۰ ل. کې پښتو ټولنې خپور کړی و .

- د پاکستانی لیکوال (اقبال) کتاب یې د مسافر په نوم په منظوم ډول پښتو ته ژباړلی : په ۱۳۲۱ ل. کال کې د انیس ورځپاڼې کې پرله پسې خپور شوی و .

- پښتو د شاهانو په دربار کې؛ دا یوه رساله ده چې په هغې کې په بیلابیلو دورو کې د پښتو ژبي د لیکوالو او شاعرانو ستاینه او هڅونه ښودل شوی ده، په ۱۳۲۲ ل. کې د افغانستان کالنی کې خپره شوی وه.

- پښتني مېرمني : دافغانستان د ۱۱۸ بنځینه لیکوالو او شاعرانو تذکره ده. دغه اثر په ۱۳۲۳ ل. کال د مطبوعاتو د ریاست له خوا د (خوشحال خان) جایزه ګټلې وه .

-د هوتکو په دوره کی پښتو : دا هغه کوچنۍ، خو ډیره مهمه رساله ده چې پښتو ادب ته د هوتکو پاملرنه پکې ښودل شوی ده، دا په: ۱۳۲۴ ل. کال کابل مجله کې خپره شوی وه.

-طوق لعنت : یو تمثیلي ډرام و چې په ۱۳۲۴ ل. کال یې مطبوعاتي جایزه گټلې وه.

-د غنمو وړی : یوه منظومه رساله وه چې هغې کې د احمدشاه بابا د تاجپوشي انځور په ادبي شکل انځور شوی و: ۱۳۲۵ ل.

-میرویس نیکه : پښتو ټوک کې لیکلی شوی اثر و چې د (آريانا) دوهمه جایزه په ۱۳۲۵ ل. کال کې گټلې او دا اثر پښتو ټولنې خپور کړی و.

-د پیرمحمد کاکړ د دیوان تصحيح، ترتيب، تدوين او مقابله چې په ۱۳۲۵ ل. کال کې پښتو ټولنې خپور کړی و.

-څو پښتو سندري: د پښتو د ۶۴ سندرو درې شرح ده چې د موسيقي نوټ يې هم ورسره دی، په ۱۳۲۵ کې د (کالنۍ) له خوا په درې ژبه خپور شوی و.

-آريايي، دري، پښتو ویرني : د آريايانو د مرثیو په هکله یوه رساله ده په دري او پښتو ژبو باندې په ۱۳۲۴ او ۱۳۲۵ ل. کلونو کې خپره شوې وه.

-ادبي فنون : د ادبياتو او بشري پوهنو د پوهنځي د لومړي کال لپاره د درسي کتاب و چې په ۱۳۲۶ ل. کال خپور شوی و.

-وېش زلميان: د یو شمیر پوهو ځوانانو د ټولنیزو او سیاسي افکارو معرفي ده (۱۳۲۶ ل.).

-پښتو څیړني : دا کتاب د فرانسې دنامتو څیړونکي داکتر “دار مستتر” په قلم په فرانسوي ژبه لیکلی شوی، وروسته بیا سید قاسم ریښتیا په دري ترجمه کړی او بیا پوهاند عبدالحی حبیبي او بینوا په گډه پښتو ته ژباړلی دی او په ۱۳۲۶ ل. کال د کابل علمي مجلې (د علومو د اکاډمۍ مجلې) له خوا نشر شوی و.

-صدای وطن/ د وطن غږ : یو تمثیلي ډرام و چې په ۱۳۲۶ ل. يې څلورمه درجه جایزه گټلې وه.

-برگ سبز : په دري ژبه د طنز او فکاهۍ یو اثر و چې په ۱۳۲۶ ل. کال يې د ادبياتو درېیمه درجه جایزه گټلې وه .

-خوشحال خان خټک څه وايي : دا کتاب لومړی په بمبئي کې د غلام حسن خان ساپي له خوا د (محمدي) چاپخوني خپور کړی و، بیا د دې کتاب اشعار بینوا په ۱۳۲۷ ل. کې مقابله او په بلخ کې نشر کړل.

د رحمن بابا د دیوان تصحيح، ترتيب، تدوين او مقابله: ۱۳۲۸ ل.

آشپانه / ځاله: یو ټولنیز- روزنیز ډارم و چې په ۱۳۲۸ ل. کې لیکل شوی و.

-نظري به پښتونستان : په دري ژبه یو اثر دی چې د پښتونستان په اړه څیړنه کړی ده : ۱۳۲۹ ل. کې په کالنۍ (سالنامه) کې او بیا په ځانگړي ډول نشر شوی و.

-پښتونستان : دپښتونستان تاریخ، جغرافیا، قبایل، نامتو مشران اود دوی مبارزات.: ۱۳۳۰ ل. یوځل د انیس ورځپاڼه کې او بیا بل ځل د ځانگړي کتاب په ډول د مطبوعاتو ریاست له خوا خپور شوی و.

-لیدران پښتونستان : په دري ژبه هغه اثر دی چې په هغه کې د د پښتونستان معاصر مشران پیژندل شوی دی. دغه اثر په ۱۳۳۱ ل. کال کې د خوشحال خان جایزه گټلې او بیا په سالنامه /کالنۍ، کې جلا.نشر شوی و.

- دکاظم خان شیدا د دیوان تصحيح، ترتيب، تدوين او مقابله ،: ۱۳۳۳ ل. پښتو ټولنه.

-دوره هوتکي ها : په دري ژبه پښتو ټوک کې د هوتکيانو پېژندنه ده : ۱۳۳۵ ل. کې افغانستان د تاریخ ټولنې نشر کړی و، وروسته په: ۱۳۴۵ ل. کال کې پښتو هم خپور شو.

-پريشانه افکار : د ۲۲ عنوانو شعرونو کوچنۍ ټولگه ده د طبع کال يې ۱۳۳۵ ل.پښتو ټولنه و.

-د گيتانجالی پښتو ژباړه. دا د بنگالی لوی فیلسوف او شاعر "رابندر ناتھ تاگور" اثر و: ۱۳۳۶ ل.

-خوشحال او پسرلی: د خوشحال خان خټک د زندانه اشعارو یوه ټولګه ده چې عبدالرؤف بینوا راټول او په ۱۳۳۷ ل. کې د (پشتون ږغ) مجلې له خوا نشر شوی و.

-لنډی: په دې کتاب کې پښتولنډی او رباعیات غوره او د دري او انګلیسي له ژباړې سره خپور شوی و. د لنډیو او رباعیاتو موضوعات ویشل شوی او انګلیسي ژباړه یې محمد ابراهیم شریفی کړی وه.

-لومړی چاپ یې: ۱۳۳۷ ل. کال و. دوهم ځل په: ۱۳۵۷ کې د پښتو څیړنو مرکز نشر کړ.

-د زړه خواله: (۲۱) انتقادی او ټولنیزو مقالو ټولګه وه چې د ټولنیزې اصلاح په موخه لیکلې شوې او په ۱۳۴۰ ل. کال یې لومړۍ جایزه ګټلې وه.

-پاچا خان: د خان عبدالغفار خان ژوند لیک دی چې له اردو څخه پارسي/ دري ته ژباړل شوی و. دا اثر فارغ بخاري لیکلی و په ۱۳۳۸ کې انیس ورځپانې نشر کړی و.

-پښتو قرائت: د ښوونځیو د لسمو ټولګیو درسي کتاب و چې د معارف دوزارت په غوښتنه لیکل شوی و او دوه ځله خپور شوی و. لومړی چاپ یې: ۱۳۴۴ ل. د معارف وزارت مطبعه.

-اوسنی لیکوال: په دریو ټوکونو کې یې (۲۲۹) تنه د پښتو ژبې لیکوالان معرفي کړي دي، دغه اثر د مطبوعاتو جایزه ګټلې وه. لومړی ټوک یې په ۱۳۴۰ او دوهم یې په ۱۳۴۱ ل. او درېیم یې په ۱۳۴۶ ل. کال نشر شوی و.

-المرأة الأفغانية: دا اثر په عربي ژبه و چې مصطفى مصري لیکلی و، بینوا یې د خپرولو اهتمام ترسره کړی و او په قاهره کې خپور شوی و (۱۳۴۲ ل. = ۱۹۶۴ م).

-افغانستان اليوم: دا کتاب په عربي ژبه دی، د عبدالرؤف بینوا په اهتمام او د مصطفى مصري په مرسته هغه مهال قاهره کې بشپړ شو چې هلته دافغانی سفارت مطبوعاتې مستشار و (۱۳۴۲ ل.).

-آثار افغانستان: دا کتاب هم د عبدالرؤف بینوا و مصطفى مصري له خوا په ګډه په قاهره کې په ۱۳۴۳ ل. کې خپور شوی و.

-اربعین حقیقه عن افغانستان: دا اثر د عبدالرؤف بینوا او مصطفى مصري له خوا په ګډه په ۱۳۴۳ کې په قاهره کې چاپ شوی و.

-هدیا العام الجديد: دا تقویم په ۱۳۴۴ ل. (۱۹۶۶ م) کې په قاهره کې خپور شوی و.

-د افغانستان نوميالی: دا اثر په څلورو ټوکو کې له "الف" څخه د "ب" دتوري تر پای پوري دليکوالو معرفي ده: ۱۳۵۳. دویم ټوک یې ۵۰۱-۱۰۰۳ په ۱۳۵۳ کې او درېیم ټوک یې له ۱۰۰۳-۱۳۵۹ مخونو پوري په ۱۳۵۶ کې او څلورم ټوک یې دالفبا وروستی توري پوري؛ له ۱۳۶۰ تر ۱۷۶۸ مخونو لرونکی چې په ۱۳۶۰ د خپرونو ریاست نشر کړ.

-د افغانستان نیټه لیک / کرونولوجی افغانستان، له قبل المیلاد المسیح څخه د چنگیز تر یرغل پوري یو بډای اثر دی چې لومړی ټوک یې په ۱۳۵۴ ل. او دویم یې په ۱۳۵۸ کې د کابل پوهنتون له خوا خپور شوی دی.

-متلونه / ضروب الامثال افغانستان؛ د دري او انګلیسي د ژباړې لرونکی، ۴۵۰ پښتومتلونه دي چې انګلیسي ژباړه یې عبدالمحمد شینواری ترسره کړې وه او په ۱۳۵۸ د پښتو څیړنومرکز له خوا په دولتي مطبعه کې نشر شوی دی.

-خوشحال از زبان خوشحال: په دري ژبه د خوشحال خان خټک په اړه لیکنه ده چې په انیس کې خپره شوې وه.

-زور ګنهار: یو انتقادی او اجتماعی ډرام و چې د پوهنې نندارې په کندهار کې ښودلې و. متن یې په کابل او پشتون ږغ مجلو کې نشر شوی و.

-کار بر اصل : په درې ژبهو اجتماعي او تنقيدي ډرام و د پوهنې نندارې کابل کې بنودلی و، پښتو ژباړه وروسته په وړمه مجله کې هم چاپ شوی و .

- اشتباه : په درې ژبهو اجتماعي ډرام و چې د خپلواکۍ دجشن په لمانځنه کې کابل کې نشر شوی و .

-آشیانه عقاب : یو تاریخي او حماسي ډرام و چې په درې ژبه کابل نندارې کې تمثیل شوی و .

-زرنگ : په درې ژبه رادیو ډرام و چې رادیو افغانستان نشر کړی و .

-آياحکومت بيدار است : په درې ژبهو ډرام و چې رادیو افغانستان نشر او بیا پښتون ږغ چاپ کړی و .

دوم) د ارواښاد بینوا ناچاپ آثار:

-د چین سفر : سال ۱۳۳۶ ل.

-خوږه ژبه پښتو : د پښتو صرف نحو په درې ژبه. خطي نسخه ملي آرشیف کې خوندي ده.

-د پښتو لرغونې او اوسنۍ ادب (منتخابات) : خطي نسخه د افغانستان د علومو په اکاډمۍ کې خوندي ده. درې برخې لري چې یو شمیر پښتانه شعرا پکې راپېژندل شوي دي. لومړۍ برخه کې يې (۴۸) شاعران، دوهمه کې (۲۴) او په درېیمه کې (۲۷) شاعران ذکر شوي دي.

-ادبي وړانگې.

-د پښتو د اوسنۍ ادب انتخاب : په دې کتاب کې شل تنه د پښتو ژبې شاعران د هغوی د کلام له بیلگو سره راپېژندل شوي چې اصلي نسخه د افغانستان د علومو اکاډمۍ کې خوندي ده.

-پښتو نخوا : په دې کتاب کې ۱۳۰۰۰ پښتولغات راټول شوي دي، اصلي نسخه لاس کې نشته ، خو ارواښاد قیام الدین خادم يې یادونه کړې ده.

-د جامي کتابښود : دا اثر د مولانا جامي بيوگرافي او آثار راپېژنې چې په ۱۳۵۶ کې بشپړ، خو تر اوسه لا خپور شوی ندی .

-کچکول : ادبي لیکنې، متلونه او اشعار (ناچاپ).

-آئینه سکندري : د نامتو اثر "المعلقه المرضيه" درې ژباړه ده چې خطي نسخه ملي آرشیف کې شته .

-فرهنگ درې به عربي : په طرابلس کې لیکل شوی (نا چاپ).

ارواښاد عبدالروف بینوا وروسته تر هغه چې په افغانستان کې سیاسي اوضاع ګډه وډه شوه، دژوند وروستیو کې د امریکا متحده ایالاتو ته مهاجر شو او د مسافري او مهاجرت په چاپیریال کې د مبارکي جمعي په شپه (۲۱ جدی ۱۳۶۳ ل. = ۱۱ جنوري ۱۹۸۵ م.) د نیو جرسي په ښار کې وفات او همالته خاورو ته وسپارل شو. ارواښاد خپل وصیت کې فرمایلي و چې کله دهیواد حالات ښه شول، نو خاوره بهې پلرني ټاټوبي (افغانستان) ته انتقال او هلته به دفن کيږي. هیله ده موږ د ده اولادونه او د افغانستان دولت د ده دا وصیت پر ځای کړو.

معرفی عبدالروف بینوا در قاموس کبیر افغانستان

دبیلومات، نویسنده، شاعر و دانشمند مشهور کشور، عبدالرؤف بینوا در اول سنبله ۱۲۹۲ش. (= ۲۳ ماه اگست ۱۹۱۳م.) در یک خانواده منور آن دوره در شهرکهنه قندهار در گذر سید حسن نزدیک خرقة

د پانو شمیره: له 5 تر 10

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په ځیر و لولئ

مبارک تولد و در همانجا دوران طفولیت خود را سپری نمود. پدر عبدالرؤف بینوا مفتی عبدالله به مدت ۳۳ سال در محکمه شهر قندهار مفتی بودند. پدر کلان شان ملا عبدالحق اخوند نیز چهره شناخته شده و مشهور به استاد گل بود که بعد از وفات در سمت شمالی عیدگاه قندهار دفن است، اشان درس ۸۵ سالگی وفات یافته بودند. از ایشان آثاری مهمی مانند: د کشف البخاری، د قرآن عظیم الشان د خوارلسو سیپارو ه تفسیر، پر اوقافو باندی یوه رساله و د سلم العلوم بهادگار مانده اند. برادر بزرگ مرحوم بینوا، استاد بزرگ و عالم مشهور افغانستان مرحوم مولانا عبدالکریم حقانی بودند که مولف ۵۳ اثر در علوم مروجه زمان خود شان بودند.

عبدالرؤف بینوا در محیط چنین یک خانواده علمی، فاضل و تحت نظر بزرگان منور تعلیمات اولی شان را بصورت خصوصی آموختند، تا آنکه در سال ۱۳۱۸ ش. به سن ۲۶ سالگی داخل مأموریت رسمی شدند. ایشان سالیان زیادی به امور رسمی در ادارات مختلف و بستیهای مختلف مانند؛ مدیر، استاد پوهنتون، رئیس، مشاور، معین، وزیر، وکیل شورا، عضو اکادمی علوم افغانستان و سفیر مشغولیت داشتند و به دریافت مدال طلایی (مینة پال) بدرجه اول (درسال ۱۳۴۲ ش.) و نشان های ستوری به درجه دوم (۱۳۳۷ ش.) نایل گردیده بودند. اما بینوا با آنهمه با نوایی های معنوی همان بینوا بود که بود. تواضع و بشر دوستی در نهاد شان موجود و از تعصبات منطقوی، نژادی، قومی و لسانی به دور و با چنین افکار آشتی ناپذیر بود. ایشان بر علاوه آنکه مصروف امورات اداری بودند، اثری معتبر تحقیقی و ادبی نیز نوشته بودند، وظایف رسمی شان قرار ذیل بود:

عضو انجمن ادبی کابل: جدی، ۱۳۱۸ ش. = ۱۹۳۹ م.
استاد در پوهنځی ادبیات و علوم بشری، ۱۳۱۹-۱۳۱۸ ش. = ۱۹۴۰-۱۹۳۹ م.
معاون مدیریت صحافت و بعد در همین سال مدیر در انجمن پښتو(پښتو ټولنه): عقيب، ۱۳۱۹ ش. = ۱۹۴۱ م.
مدیر مجله علمی کابل: سرطان ۱۳۲۰ ش. = ۱۹۴۱ م.
معاون پښتو ټولنه، میزان، ۱۳۲۳ ش. = ۱۹۴۴ م.
مدیر عمومی پښتو ټولنه: اسد، ۱۳۲۵ ش. = ۱۹۴۶ م.
عضو انجمن تاریخ افغانستان، حمل ۱۳۳۰ ش. = ۱۹۵۱ م.
مدیر عمومی نشرات داخلی ریاست مستقل مطبوعات: سنبله، ۱۳۳۱ ش. = ۱۹۵۲ م.
اتشه مطبوعاتی افغانی در دهلی: حوت، ۱۳۳۱ ش. = ۱۹۵۳ م.
رئیس رادیو کابل: ثور، ۱۳۳۵ ش. = ۱۹۵۶ م.
عضو انجمن دوستی افغان - هند: دلو، ۱۳۳۶ ش. = ۱۹۵۸ م.
عضو انجمن دوستی افغان - شوروی: دلو ۱۳۳۹ ش. = ۱۹۶۱ م.
آمر اداره اطلاعات سفارت افغانی در قاهره: ثور، ۱۳۴۲ ش. = ۱۹۶۳ م.
رئیس رادیو افغانستان (مرتبه دوم) دلو، ۱۳۴۴ ش. = ۱۹۶۵ م.
معاون ریاست مستقل قبایل: سرطان، ۱۳۴۵ ش. = ۱۹۶۶ م.
وزیر اطلاعات و کلتور: جوزا، ۱۳۴۶ ش. = ۱۹۶۷ م.
وکیل ولسوالی موسی قلعه در ولسی جرگه ۱۳۴۸-۱۳۵۲ ش. = ۱۹۶۹-۱۹۷۴ م.
عضو اجیر مرکز تحقیقات بین المللی پښتو/اکادمی علوم افغانستان: حوت، ۱۳۵۷ ش. = ۱۹۷۹ م.
مشاور صدارت در بست فوق رتبه: دلو، ۱۳۵۸ ش. = ۱۹۸۰ م.
سفیر کبیر و نماینده فوق العاده افغانستان در طرابلس لیبیا: اسد، ۱۳۵۹ ش. = ۱۹۸۰ م.

طوری که ذکر شد عبدالرؤف بینوا در سال ۱۳۱۸ ش. به عضویت انجمن ادبی کابل و بعد تر به استادی پوهنځی جدید التأسیس ادبیات و علوم بشری آن وقت تعیین گردیدند و به این ترتیب به گفته خود شان "به سلک چیز نویسان و زمره کارگران ذهنی" راهافتند. از آن تاریخ ببعد بیش از شصت کتاب و رساله به زبان های پشتو و دری نگاشته که بیش از پنجاه جلد آن توسط انجمن ادبی کابل، پښتو ټولنه، ریاست مستقل مطبوعات و اکادمی علوم افغانستان به طبع رسیده اند. بعضی آثار محترم بینوا به زبان های مختلف ترجمه، چاپ و مورد تبصره و تشریح قرار گرفته اند. از آن جمله دو تن از نویسندگان اتحاد شوروی؛ خانم گراسیمو و آقای شکرالله عارف تاجکستانی اسناد تخصصی ادبی خود را بذریعه ترجمه و تشریح بعضی آثار وی بدست آورده اند. از جمله آثار محترم بینوا کتابی بزبان روسی بنام "نهضت وطن پرستی" در ماسکو به تألیف خانم "ای. اس. گراسیمو" نوشته شده است. کتاب "پرشانه افکار" وی هم بزبان روسی به نظم ترجمه شده است. کتاب "لندی" شان توسط آقای نصرالله مبشر طرازی به عربی ترجمه و در مجله "الشعر" قاهره تحت عنوان "من الادب الشعبی الافغانی" چاپ شده است. شعر دیگری از محترم بینوا به عنوان د "زړه متروکه" توسط دانشمند مشهور چکوسلواکی داکتر "برژی پیچکاه" به زبان چکی در اخبار Prace به نشر رسیده است. کتابی بنام "کیسی او نکلونه" به انتخاب و اهتمام آقای اسلانوف در ماسکو چاپ شده است. بعضی از آثار محترم بینوا بزبان آلمانی در مجله "افغانستان" معرفی گردیده است.

اول) از آثار مطبوع عبدالرؤف بینوا اینها را میتوان نام برد:

- پښتو کلی: کتاب درسی برای نو آموزان پشتو. سال چاپ: ۱۳۲۰-۱۳۱۹ ش. توسط پښتو ټولنه.
- ترجمه کتاب منظوم مسافر: ترجمه به زبان پشتو به صورت منظوم صورت گرفته است. کتاب مسافر نوشته علامه اقبال است. سال نشر: ۱۳۲۱ ش. در روزنامه انیس.
- پښتو د شاهانو په دربار کی: رساله ایست که در آن از تشویق و نوازش شاعران، نویسنده گان و دانشمندان پشتو در دوره های مختلف تاریخی ذکر شده است. سال نشر: ۱۳۲۲ ش. در سالنامه کالنی

- پښتنی مېرمنی: تذکره شامل معرفی یکصد و هژده زن نویسنده و شاعر افغان. برنده جایزه خوشحال خان. سال طبع: ۱۳۲۳ ش. از طرف ریاست مستقل مطبوعات.

- د هوتکو په دوره کی پښتو: رساله ای کوچکیست که توجه شاعران و بزرگان هوتکی را در مورد ادب پشتو ذکر میکند. سال چاپ: ۱۳۲۴ ش. در مجله کابل.

- طوق لعنت: درام تمثیلی است که در سال ۱۳۲۴ ه ش جایزه مطبوعات را برنده شده است.

- د غنمو وړی: رساله منظومه ای در ترسیم منظره تاجپوشی احمد شاه بابا. سال طبع: ۱۳۲۵ ش.

- میرویس نیکه: در یک جلد و برنده جایزه دوم آریانا. سال طبع: ۱۳۲۵ ش. از طرف پښتو ټولنه.

- تصحیح، ترتیب، تدوین و مقابله دیوان پیر محمد کاکړ، ۱۳۲۵ ش. از طرف پښتو ټولنه.

- چند آهنگ ملی پشتو: رساله ای در شرح (۶۴) آهنگ پشتو با نوت های موسیقی، به زبان دری است.

سال نشر: ۱۳۲۵ ه ش در سالنامه کالی.

- آریایی، دری، پښتو ویرنی: رساله ای در مورد مرثیه های آریایی، دری و پشتو. سالنامه های ۱۳۲۴ و ۱۳۲۵ ش.

- ادبی فنون: کتاب درسی سال اول پوهنځی ادبیات و علوم بشری، سال ۱۳۲۶ ش.

- ویش زلمیان (جوانان بیدار): مجموعه از افکار اجتماعی و سیاسی بعضی جوانان و دانشمندان است. ۱۳۲۶ ش.

-پښتو څيړنې : اين کتاب توسط دانشمند مشهور فرانسه داکتر "دار مستتر" بزبان فرانسوي نوشته شده است که توسط محترم سيد قاسم رښتيا به دري ترجمه شده است. بعداً "محترم پوهاند عبدالحی حبيبي و محترم بينوا يکجا آنرا بزبان پښتو ترجمه کرده اند، ۱۳۲۶ ش. نشر در مجله علمی کابل - اکادمي علوم. -صدای وطن : درام تمثيلي که در سال ۱۳۲۶ ش. جايزه 'چهارم تاليف را دريافت نموده بود . -برگ سبز : يک اثر طنز و فکاهی بزبان دري که در سال ۱۳۲۶ ش برنده 'جايزه' دوم ادبيات . -خوشحال خان خټک څه وايي : اين کتاب اولين مرتبه در بمبئي به کمک محترم غلام حسن خان صافي در چاپخانه محمدي چاپ شده است. دريافت کننده 'جايزه ادبي که بعد در سال ۱۳۲۷ ش. از طرف شرکت اتحاديه' بلخ نشرشد.

-تصحيح، ترتيب، تدوين و مقابله 'ديوان رحمان بابا: ۱۳۲۸ ش.

- آشيانه : درام اجتماعي است در سال ۱۳۲۸ هـ ش نوشته شده.

-نظري به پښتونستان : رساله اي به زبان دري که در مورد پښتونستان تحقيقات اجمالي شده است. سال چاپ اول: ۱۳۲۹ ش در کالني (سالنامه) و چاپ دوم بصورت جداگانه

-پښتونستان : تاريخ، جغرافيا، قبایل، رجال و مبارزات مردم پښتونستان. سال چاپ اول: ۱۳۳۰ ش. در روزنامه انيس . چاپ دوم بصورت کتاب در عين سال از طرف رياست مستقل مطبوعات.

-ليدران پښتونستان : رساله ايست بزبان دري که در آن از بزرگان معاصر پښتونستان ياد شده است. برنده 'جايزه' خوشحال خان در سال ۱۳۳۱ ش. سال چاپ اول: ۱۳۳۱ ش. در سالنامه کالني، مرتبه 'دوم بصورت جداگانه .

-تصحيح، ترتيب، تدوين و مقابله 'ديوان کاظم خان شيدا، سال چاپ ديوان: ۱۳۳۳ ش. طبع پښتو ټولنه

دوره ' هوتکي ها : تاريخ هوتکي ها به زبان دري در يک جلد . طبع دري: ۱۳۳۵ ش از طرف د افغانستان د تاريخ ټولنه. همچنان طبع پښتو: ۱۳۴۵ ش.

-پريشانه افکار : مجموعه 'کوچکي از ۲۲ شعر، طبع: ۱۳۳۵ ش پښتو ټولنه.

-ترجمه 'پښتو گيتانجالي : اثر فيلسوف و شاعر بزرگ بنگالي "رابندر ناتھ تاگور". سال چاپ: ۱۳۳۶ ش. از طرف شعبه نشراتي راديو . در روزنامه 'انيس هم به نشر رسیده است.

-خوشحال او پسرلی : اثر کوچکيست که در آن اشعار زندانه 'خوشحال خان خټک به انتخاب عبدالرؤف بينوا جمع شده است. سال چاپ: ۱۳۳۷ هـ ش از طرف مديريت پښتون ږغ.

-لنډی : در اين کتاب لنډی، رباعيات انتخابي پښتو با ترجمه 'دري و انگليسي به صحافت زيبا و مصور آمده است. رباعيات نظر به موضوع

تقسيم بندي شده اند . ترجمه 'انگليسي آن توسط محترم محمد ابراهيم شريفي انجام گرفته است. اين کتاب مرتبه 'دوم هم با زيادات و تعليقات چاپ شده است . سال چاپ مرتبه اول : ۱۳۳۷ هـ ش از طرف راديو کابل . سال چاپ مرتبه دوم : ۱۳۵۷ هـ ش از طرف مرکز بين المللي تحقيقات پښتو .

-د زړه خواله : پارچه های نثر انتقادی و اجتماعي مجموعه (۲۱) مکتوب است که محترم بينوا به دوست فرضي خود نوشته و در آنها راجع به

درد های اجتماعي درد دل کرده اند . برنده 'جايزه اول داستان در سال ۱۳۴۰ هـ ش است .

سال نشر مرتبه 'اول : ۱۳۳۸ هـ ش در روزنامه اصلاح.

سال چاپ در مرتبه 'دوم بصورت کتاب : ۱۳۴۵ هـ ش از طرف موسسه چاپ کتاب.

-پاچا خان : ترجمه 'شرح حال خان عبدالغفار خان از اردو به دري. اين کتاب بزبان اردو نوشته 'محترم فارغ بخاري است.

سال نشر: ۱۳۳۸ هـ ش در روزنامه انیس.

-پښتو قرائت: این کتاب برای صنوف دهم مکاتب نظر به خواش وزارت معارف نوشته شده و دو مرتبه چاپ شده است.

سال چاپ مرتبه اول: ۱۳۴۴ هـ ش از طرف وزارت معارف.

-اوسنی لیکوال: در سه جلد، معرفی (۲۲۹) نفر نویسندگان معاصر زبان پښتو با فنون نظم و نثر. این کتاب برنده جایزه اول در تالیف میبشد.

سال های طبع: جلد اول ۱۳۴۰ هـ ش، جلد دوم ۱۳۴۱ هـ ش و جلد سوم ۱۳۴۶ هـ ش از طرف مدیریت بزرگ نظم و انکشاف پښتو.

-المرأة الأفغانية: این اثر بزبان عربی به اهتمام محترم بینوا و به کمک استاد محترم مصطفی مصری در قاهره چاپ شده است.

سال چاپ: ۱۳۴۲ هـ ش مطابق ۱۹۶۴ م.

-افغانستان الیوم: کتاب مذکور بزبان عربی به اهتمام عبدالرؤف بینوا و کمک استاد محترم مصطفی مصری در قاهره زمانیکه ایشان مستشار مطبوعاتی سفارت افغانی بودند، چاپ شده است.

سال چاپ: ۱۳۴۲ هـ ش.

-آثار افغانستان: این کتاب هم به اهتمام عبدالرؤف بینوا و کمک استاد محترم مصطفی مصری در قاهره به چاپ رسیده است.

سال چاپ: ۱۳۴۳ هـ ش.

-اربعین حقیقه عن افغانستان: این اثر در نتیجه کوشش عبدالرؤف بینوا و معاونت استاد محترم مصطفی مصری در سال ۱۳۴۳ در قاهره چاپ شده است.

-هدیا العام الجديد: این تقویم در: ۱۳۴۴ هـ ش مطابق ۱۹۶۶ م. در قاهره به چاپ رسیده است.

-د افغانستان نومیالی: این اثر در چهار جلد است که نام های مشاهیر از حرف "الف" تا پایان حرف "ب" را در بر دارند قرارذیل:

جلد اول: شماره مشاهیر ۱- ۵۰۰ (سال چاپ: ۱۳۵۳ هـ ش از طرف آمریت انکشاف و تقویه پښتو).

جلد دوم: شماره مشاهیر ۵۰۱- ۱۰۰۳ (سال چاپ: ۱۳۵۳ هـ ش از طرف آمریت انکشاف و تقویه پښتو).

جلد سوم: شماره مشاهیر ۱۰۰۳- ۱۳۵۹ (سال چاپ: ۱۳۵۶ هـ ش از طرف آمریت انکشاف و تقویه پښتو).

جلد چهارم: شماره مشاهیر ۱۳۶۰- ۱۷۶۸ (سال چاپ: ۱۳۶۰ هـ ش از طرف ریاست نشرات).

-د افغانستان نیته لیک: کرونولوجی افغانستان از زمان قبل المیلاد المسیح تا آغاز هجوم چنگیز در دو جلد. چاپ جلد اول: ۱۳۵۴ هـ ش. جلد دو: در ۱۳۵۸ ش. از طرف پوهنتون کابل.

-متلونه: ضروب الامثال افغانستان با ترجمه دری و انگلیسی. در این مجموعه ۴۵۰ ضرب المثل پښتوبه ثبت رسیده است. ترجمه انگلیسی آن توسط محترم عبدالمحمد شینواری انجام پذیرفته است. سال چاپ: ۱۳۵۸ هـ ش از طرف مرکز تحقیقاتی پښتو در مطبعه دولتی.

-خوشحال از زبان خوشحال: رساله ای کوچکی بزبان دری در باره خوشحال خان خټک. این رساله در روزنامه انیس به نشر رسیده است.

-زور گنهگار : درام انتقادی و اجتماعی به زبان پشتو که در پوهنی ننداری قندهار به نمایش گذاشته شده بود. متن در مجله های کابل و پشتون ږغ به نشر رسیده است.

-کار بر اصل : درام اجتماعی و تنقیدی بزبان دری که در پوهنی ننداری کابل به نمایش گذاشته شده بود . ترجمه' پشتو این درام تحت عنوان در مجله وږمه چاپ شده است .

- اشتباه : درام اجتماعی بزبان دری که در صحنه' جشن کابل تمثیل شده بود.

-آشیانه' عقاب : درامیست تاریخی و حماسی بزبان دری که در کابل ننداری تمثیل شده بود.

-زرنگ : رادیو درامیست بزبان دری و در رادیو افغانستان تمثیل شده بود.

-آیا حکومت بیدار است : درامیست بزبان دری که در رادیو افغانستان به نمایش گذارده شده بود. متن آن در مجله پشتون ږغ چاپ شده است

دوم) آثار ناچاپ:

-د چین سفر : سال ۱۳۳۶ ش.

-خوږه ژبه پښتو : صرف نحو زبان پښتو به زبان دری. نسخه' خطی این اثر در ارشیف ملی افغانستان موجود است.

-د پښتو لرغونی او اوسنی ادب منتخبات : نسخه' خطی کتاب در اکادمی علوم افغانستان دیده شده اما هنوز به چاپ نرسیده است. در این کتاب شاعران پشتو با نمونه های کلام شان معرفی شده اند و ۳ قسمت دارد. در قسمت اول (۴۸) شاعر، قسمت دوم (۲۴) شاعر و قسمت سوم (۲۷) شاعر ذکر شده اند.

-ادبی وړانگی.

-د پښتو د اوسنی ادب انتخاب : در این کتاب (۲۰) شاعر پشتو با نمونه' کلام شان ذکر شده اند. نسخه' خطی در اکادمی علوم افغانستان موجود است.

-پښتو نخوا : در این کتاب (۱۳۰۰۰) لغت پشتو، به قول استاد خادم، توسط محترم بینوا جمع آوری شده است. نسخه' خطی این کتب پیدا نشده است.

-د جامی کتابښود : بیوگرافی و آثار حضرت جامی توسط مرحوم بینوا در سال ۱۳۵۶ ش. تهیه شده است که تا حال چاپ نشده است.

-کچکول : شامل پارچه های ادبی، ضروب الامثال و اشعار (ناچاپ).

-آئینه سکندری : ترجمه' دری "المعلقة المرضیه" که نسخه' خطی آن در ارشیف ملی موجود است.

-فرهنگ دری به عربی : در شهر طرابلس در لیبیا ترتیب داده شده است (نا چاپ).

شادروان عبدالروف بینوا بعد از وخیم شدن اوضاع سیاسی افغانستان، در اواخر عمرش به ایالات متحده امریکا مهاجر گردید و در عالم مسافری و مهاجرت به روز جمعه، ۲۱ جدی ۱۳۶۳ ش. (= ۱۱ جنوری ۱۹۸۵م.) در شهر نیو جرسی ایالات متحده امریکا فوت نموده و در همانجا به خاک سپرده شدند . ایشان وصیت فرموده بودند که در صورت بهتر شدن وضع کشور، عظام شان به کشور اجدادی اش (افغانستان) انتقال و درانجا دفن گردد. امید مردم ما، دولت واولاد هایش این دین را ادا نمایند.